

ШТИТ

МАГАЗИН НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„СКОРПИИТЕ“ НА АРМ ГО ОДБЕЛЕЖАА 17 СЕПТЕМВРИ,
ДЕНОТ НА ЕДИНИЦАТА

РАСАДНИК НА КАДРИ

ПОДГОТОВКИ ЗА НАТО-ОЦЕНУВАЊЕ НИВО 2

ИЗВЕЖБУВАЊЕ НА ДЕКЛАРИРАНИТЕ
ЕДИНИЦИ НА АРМ

ЗА ПРОЕКТОТ КОЈ ЌЕ ПРОМЕНИ МНОГУ ЖИВОТИ

ФЛЕКСИБИЛНОСТ И
ДЕМОКРАТИЧНОСТ
ВО СИТЕ **ФОРМИ**

11 ОКТОМВРИ
1941 ГОДИНА

ДЕН НА
НАРОДНОТО
ВОСТАНИЕ

Страница **8** **ИНТЕРВЈУ СО ВЛАДИМИР ГОРЧЕВ, ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЈАТА ЗА ОДБРАНА И БЕЗБЕДНОСТ ВО СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Страница **4** **ПОСВЕТЕНИ НА СТРАТЕГИСКИТЕ ЦЕЛИ**
ВРЕДНУВАЊЕ НА ПОСТИГНАТОТО

Страница **16** **ПИОНЕРОТ НАРЕЧЕН „СОПАТНИК“**
53 ГОДИНИ ОД ЛАНСИРАЊЕТО НА ПРВИОТ ЗЕМЈИН ВЕШТАЧКИ САТЕЛИТ

Страница **26** **ДРУЖЕЊЕ ПРЕКУ СПОРТОТ**
ОСМИ СИНДИКАЛНИ ИГРИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО МО И АРМ

Страница **27** **„ЛЕОПАРДИТЕ“ СО НОВ СПОРТСКИ ЦЕНТАР**
СОЛИДНИ УСЛОВИ ЗА РАЗВИВАЊЕ НА ФИЗИЧКИТЕ СПОСОБНОСТИ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЕДИНИЦАТА

Страница **28** **ВЉУБЕНИЦИ ВО НЕБЕСКИТЕ ВИСОЧИНИ**
ТРЕТ МЕЃУНАРОДЕН АЕРОМИТИНГ

Страница **36** **МИРОТ Е ИМПЕРАТИВ**
65 ГОДИНИ ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ООН

Страница **42** **ЗАРОДИШОТ НА МАКЕДОНСКИОТ НЕПОКОР**
ЗА ДЕНОТ НА МАКЕДОНСКАТА РЕВОЛУЦИОНЕРНА БОРБА

Страница **11**

Страница **22**

Страница **59**

ШТИТ - Година II, број 14, октомври 2010 година, излегува еднаш месечно
ИЗДАВАЧ - МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗДАВАЧКИ СОВЕТ

Емил Димитриев (претседател)
Генерал-мајор Насер Сејдини, Сашко Димов, полковник Мирче Ѓорговски, потполковник Здравко Ризовски,
потполковник Мери Ринцова, проф. д-р Ѓорѓи Малковски

ПЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Здравко Ризовски, потполковник

РЕДАКЦИЈА

Васил Дичевски (новинар-уредник), Кристина Илиевска (новинар-уредник), Билјана Иванова (технички, ликовно-графички уредник); Иван Петрушевски (новинар-соработник); Ксенија Митева (лектор); Александар Атанасов (фотографии)

КОНЦЕПТУАЛЕН КОНСАЛТИНГ, АРТ ДИРЕКЦИЈА И ДИЗАЈН

Жарко Стојановиќ, Оливер Курчиев, Весна Вујадиновиќ, Стефан Смиљаноски

Печати: „Европа 92“ – Кочани

АДРЕСА НА РЕДАКЦИЈАТА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА - СПИСАНИЕ „ШТИТ“
ул. „Орце Николов“ 66 1000 Скопје
Телефони: 02 328 24 17; 02 328 20 58
Факс: 02 3113 527; 02 3128 276
www.morm.gov.mk; E-mail: stit@morm.gov.mk

ЦЕНАТА НА ЕДЕН ПРИМЕРОК Е 50 ДЕНАРИ
ГОДИШНА ПРЕТПЛАТА 600 ДЕНАРИ

жиро-ска 050010011678720
(повикување на број: 725939-10)
даночен број: 4030990271748
ТС 100000000063095

КАМПОВИ И ШАТОРИ

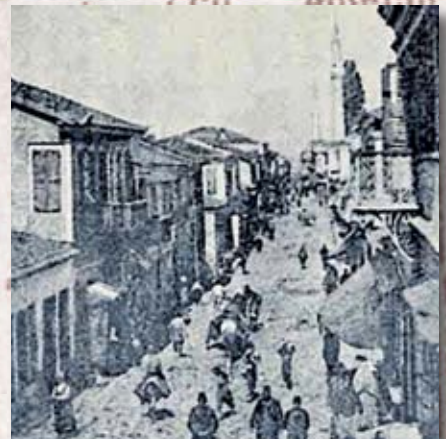
Деновите очите на светската јавност беа свртени кон Њујорк, местото каде што се одржуваше 85-тата сесија на Генералното собрание на ООН. Фокусот на работата беше насочен на исполнувањето и реализацијата на милениумските развојни цели. Целта е јасна и пред неа не смее да се потклекне и покрај забавеноста на темпото за нивна реализација. Исходот од состанокот на високо ниво за милениумски развојни цели беше обврзувањето на земјите-членки на ООН да ги зајакнат напорите до исполнувањето на крајната цел. Република Македонија, како што, меѓу другото, истакна претседателот на РМ, Ѓорге Иванов, на Генералното собрание, уште од своето осамостојување, целосно е посветена на суштинските реформи во сите сфери, насочени кон унапредување на демократијата и подобрувањето на животниот стандард на своите граѓани, засновани врз историските традиции на почитувањето на мултиетничкиот соживот, дијалогот и меѓусебното разбирање. Нашите постигнувања во овој контекст се препознатливи и меѓународно признати. Токму заради тоа Република Македонија со право очекува датум за почеток на пристапните преговори со ЕУ и покана за членство во НАТО. Ги исполниме потребните реформи за влез во НАТО, пет години сме земја-кандидат за ЕУ, една година сме со позитивна препорака за почеток на преговори со ЕУ. Но за жал, граѓаните сè уште не ги почувствуваа придобивките од тоа, а реформите кои нè донесоа до пред вратите на овие организации не беа воопшто лесни.

Република Македонија сите свои расположиви капацитети ги насочува кон реализирање на врвните стратески цели на надворешната политика – интеграција на земјата во ЕУ и во НАТО. Пред петнаесет години во Њујорк беше потпишана Времената спогодба со нашиот јужен сосед со кој таа се обврза да не го спречува членството на нашата држава во меѓународните и регионалните организации и интеграции. За жал Република Македонија сè уште чека пред вратата на овие две организации заради постапките на нашиот јужен сосед, што е во спротивност со обврските преземени со Времената спогодба. Република Македонија е целосно посветена на процесот на решавање на разликата со Грција во рамките на механизмот воспоставен со резолуциите на ОН. Станува збор за нашето име, за наше право на самоидентификација и човечко достоинство. „Правиме сè што можеме за да имаме блиски и пријателски односи со соседна Грција и со нејзините граѓани. Решението е можно само доколку се почитуваат Повелбата на ОН, нејзините резолуции, меѓународното право и принципите врз кои почива меѓународниот поредок“, оцени претседателот Иванов.

Македонскиот придонес кон светскиот мир најексплицитно беше отсликан во изјавата на шефот на македонската дипломатија, Антонио Милошоски, на работната Трансатлантска вечера на министрите од земјите-членки на НАТО и на ЕУ одржана во Њујорк. Тој како неприцпиелност го оцени фактот што Македонија не е дел од воената алијанса. „Не е принципиелно поради еден ирационален спор на Република Македонија да ѝ се дозволува да го брани НАТО-кампот, а во исто време, да не ѝ биде дозволено да спие во НАТО-шаторот“, рече министерот Милошоски во своето обраќање.

Наредниот месец во Лисабон ќе се одржи уште еден самит на НАТО. Иако самитот нема да биде посветен на проширувањето на Алијансата, сепак тоа е можност да се исправи неправдата која ѝ беше нанесена на Република Македонија на самитот во Букурешт. Несомнено е дека во „шаторот“ на НАТО има уште едно слободно место.

Здравко Ризовски

ЗАРОДИШТОТ НА МАКЕДОНСКИОТ НЕПОКОР

ЗА ДЕНОТ НА МАКЕДОНСКАТА РЕВОЛУЦИОНЕРНА БОРБА

Кон крајот на XIX век во Македонија постепено и незабележително се појавило едно струење за ослободување од стегите на османлиското господство и отпори од пропагандната активност на соседните држави. Постепено, од тајно и неорганизирано, македонското револуционерно движење прераснува во еден вид на организирана самоодбрана која се состоела од тајни револуционерни и училишни кружоци кои прераснуваат во револуционерни комитети и вооружени групи. На чело на овие револуционерни движења во Македонија застанала главно македонската учителска интелигенција која го повела македонскиот народ и потиснатите народни маси кои живееле во Македонија да ја извојуваат својата слобода по пат на сенародно вооружено и организирано востание. Така постепено созрела идејата за поврзување на револуционерните групи, кружоци и комитети, во единствена македонска вооружена сила.

Врз основа на гореспоменатите начела, на 23 октомври (стар стил) 1893 година во Солун, група напредни македонски интелектуалци во куќата на солунскиот книжар Иван Хаџи Николов ги поставиле темелите на Македонската револуционерна организација (МРО). На првиот состанок присуствувале основоположниците на македонската револуционерна организација: Дамјан (Даме) Груев (1871-1906) бил професор по историја, родум од селото Смилево, Битолско; д-р Христо Та-

тарчев (1869-1952) бил лекар од ресенскиот крај; Петар Поп Арсов (1872-1941) бил професор по книжевност, родум од велешкото село Богомила; Иван Хаџи Николов (1861-1934) бил книжар, родум од Кукуш; Антон Димитров (1868-1933) бил учител, родум од солунското село Ајватово и Христо Батанџиев професор, родум од селото Гуменџе, Ениџевардарско.

Во текот на својот развој Македонската револуционерна организација носела најразновидни имиња како: МРО, МЦРК, БМОРК, ВМРО, ТМОРО, ВМОРО, ВМРО (Об.) и други називи.

На првиот конститутивен состанок на шестмината членови-основоположници на Македонската револуционерна организација, основна тема била идната политичка активност во Македонија и неопходноста од организирана општествена дејност во неа.

Било договорено Организацијата строго да се придржува кон следниве принципи и начела:

- Организацијата била револуционерна;
- Револуционерната дејност се спроведувала строго конспиративно;
- Организацијата дејствувала исклучиво во рамките на територијалните граници на Македонија;
- Во Организацијата имале право да се зачленуваат луѓе кои се родени и живеат во Македонија без разлика на верата и народноста;
- Тежишната задача на Организацијата било остварување на политичка автономија на Македонија.

Веднаш по формирањето на Организацијата е напишан и Уставот на МРО кој се состоел од четири дела образложени преку 14 членови. Во првото поглавје јасно се истакнати целите и задачите на Организацијата, при што особено внимание се посветува на ширењето на слободарскиот дух кај населението и сознанието дека за сопствената слобода треба сам да се избори. Во второто поглавје е опфатено уредувањето на Организацијата каде што посебно се нагласува дека член на Организацијата може да биде секое лице без разлика на полот, верата и народноста, доколку ги прифаќа задачите и целите на Организацијата и доколку даде заклетва дека ќе ѝ служи верно на Организацијата. Третото поглавје ги содржи одредбите за материјалните средства на Организацијата, изворите за снабдување и финансирање или, всушност, ги преставува логистичките начела на Организацијата. Во четвртото и последно поглавје се опфатени санкциите и дисциплинските мерки кои се однесуваат за сите оние кои ќе ги повредат основните принципи и начела на Организацијата.

По долгата дискусија македонските интелектуалци се договориле седиштето за состаноци на членовите од Македонската револуционерна организација (МРО) да биде градот Солун. Користејќи ги условите што ги овозможувал градот Солун како централно место на некогашна Македонија каде се собирале учите-

ли, еснафи, трговци, свештеници, придонело за кратко време во организацијата да се вклучат голем број луѓе. Веќе на вториот состанок кој се одржал на почетокот од 1894 година, основоположниците на МРО ги поставиле основите на организациското уредување на Организацијата која сега своето име го променила во Внатрешна македонска револуционерна организација (ВМРО). Тогаш бил избран Централен комитет (ЦК) на ВМРО на чело со д-р Христо Татарчев како претседател на Комитетот, а Даме Груев бил одреден за секретар и благајник. Според Уставот чиј творец бил Петар Поп Арсов, било решено Организацијата да биде тајна, а во неа било овозможено да членуваат сите незадоволни народни маси во Македонија, без разлика на нивната вера и народност.

Конституирањето на Организацијата и ставањето на нејзините основни начела овозможило нејзино брзо ширење. Вниманието во овој временски период било свртено кон привлекување на интелигенцијата и економски

ОСНОВАЧИТЕ НА МРО:

1. ДАМЕ ГРУЕВ
2. ИВАН ХАЦИ НИКОЛОВ
3. ПЕТАР ПОП АРСОВ

позајакната граѓанска средина. Притоа формулата била едноставна: „Секој што бил против егзархиската централизаторска политика бил прифатлив и погоден да ѝ се посвети на револуционерната идеја“.

Развојот на Организацијата надвор од реонот на Солун во внатрешноста на Македонија, во Прилеп, во Битола, во Охрид, во Струга, во Кавадарци и во другите градови, покажал дека интересот за активноста на Организацијата е голем и дека има потреба од проширување на кругот на луѓе од кои се регрути-

4. ХРИСТО ТАТАРЧЕВ
5. ХРИСТО БАТАНЦИЕВ
6. АНДОН ДИМИТРОВ

рале нејзините членови.

Една од најважните начела на Организацијата била определбата да се бори за автономна Македонија во рамките на Османлиската Империја, секако, до конечното ослободување и создавање на самостојна македонска држава.

Кон крајот на 1894 година кон Организацијата се приклучиле Гоце Делчев и Ѓорче Петров.

Во текот на 1896 година, Македонската револуционерна организација одржала конгрес во Солун на кој присуствувале 15-16 делегати, меѓу кои покрај основачите учествувале и: Гоце Делчев, Ѓорче Петров, Пере Тошев, Христо Матов и други. Во новиот Устав и Правилникот на организацијата кои биле изработени од Гоце Делчев и Ѓорче Петров, највисок орган на Организацијата бил конгресот. На овој конгрес Организацијата од ВМРО своето име го сменила во ТМОРО, бидејќи дејноста на Организацијата се проширила и во Одринскиот крај. Исто така, на овој конгрес бил избран нов ЦК на Организацијата со седиште во Солун.

За полесно раководење и командување територијата на Македонија била поделена на повеќе револуционерни окрузи и тоа: Солунски, Скопски, Серски, Струмички и Битолски. Окрузите, пак, биле поделени на околски и селски комитети на Организацијата. Покрај ова била формирана и тајна полиција и револуционерни судови за разрешување на спорите меѓу населението.

За поефикасна координација и соработка со Бугарија било избрано Загранично претставништво чии први загранични претставници станале Гоце Делчев и Ѓорче Петров.

За навремена информираност на своите членови Организацијата издавала свои весници, меѓу

кои поважни биле: „На оружје“, „Дело“, „Бунтовник“, „Свобода или смрт“, „Ослободение“ и „Весник“.

Организацијата располагала со своја тајна пошта, шифри, курири и администрација.

Според истакнатите членови на Организацијата за секоја борба биле неопходни: срце, волја, совест и разум за остварување на историското сознание. Гоце Делчев бил срцето на револуционерната Организација, Даме Груев волјата, Пере Тошев совета и Ѓорче Петров разумот на Организацијата.

Сите оние кои сакале да пристапат во редовите на Организацијата најпрвин морале да дадат свечена заклетва која гласела: „Се колнам во името на бога, честа и татковината дека ќе служам чесно и верно за слободата на Македонија. Ќе ги исполнувам сите наредби на Организацијата за доброто на татковината. Ако ѝ напакостам со нешто на Организацијата или ако ги предадам доверените тајни, готов сум да бидам казнет со кама или револвер, а тоа го потврдувам со тоа што ги бакнувам. Амин!“

Сето ова дало извонредни можности за омасовување на мрежата на Организацијата, најпрвин во големите градови, а потоа и во селата.

Македонската револуционерна организација била масовно прифатена од интелигенцијата, а подоцна и од широките народни маси. Во редовите на Организацијата доброволно се обединувале и се самовооружувале сите независни елементи во Македонија, без разлика на нивната националност и вера со основна цел да се борат за ослободување на земјата од османлиското ропство и од пропагандите на соседните држави сè до конечно ослободување и создавање на македонска самостојна држава.

д-р Андреј Илиев

